

KALEVALASEURA

SKS
20.00

KALEVALATALO

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

KALEVALATALO

KALEVALATALO

KALEVALATALO

SUOMALAISEN KULTTUURITUTKIMUKSEN
AHJO JA OHJELMA

TALON PIIRUSTUSLUONNOKSET TEHNYT
ELIEL SAARINEN

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYYHTIÖ OTAVA

Kustannusosakeyhtiö Otavan
kirjapaino, Helsingissä, 1921.

PÄÄMÄÄRÄMME

Jokainen itsetietoisuuteen kohonnut kansa tahtoo tuntea entisyytensä, jossa se näkee nykyisyytensä juuret. Valtiollisen itsenäisyytensä saavuttaneelle kansalle sen tunteminen on eritoten tärkeä koska se siitä voi ammentaa voimaa ja luottamusta tulevaisuuteensa. Entisyys velvoittaa: jokaisen nykyisyyteen kuuluvan tärkeän kysymyksen ratkaisu on kuin tilintekoa esi-isien silmien edessä.

Mutta kansan historiaa ei ole vain se mikä perustuu historiallisiin lähteisiin. Jos niin olisi ja jos tyytyisimme siihen, olisi eritoten niin nuoren sivistyskansan kuin Suomen historia kovin lyhyt. Sitäpaitsi se sisältäisi verrattain vähän juuri sitä, mikä on Suomen kansalle ja sen hengelle ominaisinta. Siksi me pyrimme paljoo enempään. Me tahdomme saada mahdollisimman selvän kuvan muinaisuutemme kaikista aikakausista.

Kalevalaseuran ylväs päämäärä on nimenomaan Suomen kansan ja Suomen suvun kulttuurin sen puolen valaiseminen, joka ei niin paljon perustu historiallisiin lähteisiin kuin kansan omassa kielessä ja sen vanhoissa — niin henkisissä kuin aineellisissakin — elämänmuodoissa säilyneeseen ainekseen. On osoitettava Suomen kielen synty ja kehitys, on luotava kuva suomalaisten muinaisesta yhteiskunnallisesta elämästä, on selvitettävä sen taiteellisen tuotannon ja maailmankatsomuksen laatu, on myös todettava ne aineelliset elinehdot, joiden puitteissa nämä elämän-

ilmiöt ovat esiytyneet. Työ suomalaisten ja Suomen suvun muinaisuuden valaisemiseksi on samalla työtä ihmiskunnanhistorian luomiseksi, koska mikään kansa ei ole täysin erillisenä muista kehittynyt.

Tällainen valtava päämäärä on kangastanut jo kauan suomalaisten tutkijain silmissä ja työtä sen saavuttamiseksi on jo tehtykin yliopistossamme ja erinäisissä tieteellisissä seuroissa. Mutta työn menestymiseksi on tärkeätä, että sen tekijät kokonaan saavat vapautuen muista töistä antautua kutsumuksensa mukaan yksinomaan siihen. Siksi on perustettava tutkimuslaitos, jolle ei kuulu muita tehtäviä kuin tutkimistyö ja jossa eri alojen edustajat voivat asettaa itselleen yhteisiä päämääriä ja saada samalla herättäviä vaikutteita toisiltaan.

Päämäärämme saavuttaminen vaatii monien tiedemiespolvien henkistä ponnistelua sekä mitä rikkainta ja monipuolisinta aineistoa. Sen tyyssijan, jossa siihen pyritään, toivomme aikojen kuluessa paisuvan valtavaksi laitokseksi, ja sille on suunniteltava jo alustapitäen sen päämäärän suuruutta ulkonaisestikin kuvastava asu. Suomen kansan suurimman henkisen luoman mukaan on sen nimi oleva Kalevalatalo, millä nimellä on myös asiallinen pohja. Muodostaahan Kalevala jo sellaiseen eräänlaisen kaunopuheisen kuvan suomalaisesta kulttuurista ja sisältäähän juuri siksi Kalevalan tutkimus tärkeimmiltä osiltaan koko tämän kulttuurin tutkimuksen. Samalla kun Kalevalassa esiytyvät ilmiöt ovat tarjonneet ja tarjoavat mitä rikkaimpia tutkimusaiheita, ne ovat olleet ja tulevat edelleen olemaan lähtökohtia mitä monipuolisimmalle taiteelliselle luomistyölle. Kalevalatalon nimeä kantavalla talolla on siis edellytykset tulla myös kansallisen taiteen keskuspaikaksi.

Kohoten siis suojaksi Suomen ja koko Suomen suvun historian ja kulttuurin tutkimukselle ja tähän perustuvalla taiteelle

Kalevalatalo ikäänkuin symbolisoi suomalaisen kansanhengen suurimpia saavutuksia, on kuin se paikka, jossa vuosituhantisen työn tulokset kohoavat huippuunsa. Sellaisena on Kalevalatalo Suomalainen »Pantheon», sovelias viimeiseksi lepopaikaksi kaikille niille, joiden elämäntyö on pysyvällä tavalla vaikuttanut Suomen kansan onneen ja menestykseen.

MITEN PÄÄMÄÄRÄMME SAAVUTETAAN

Me suomalaiset olemme saavuttaneet itsenäisyyden, joka äsken vielä oli vain rohkeimpien unelmiemme esine. Kun tämä on tapahtunut, emmekö uskaltasi myös toivoa voivamme pystyttää tutkimuslaitosta, joka kohottaisi meidät eräällä alalla ensimmäisten kansain joukkoon. Voimme sanoa, että Suomen suvun tutkimus tällä kertaa ensi sijassa velvoittaa *meitä*.

Tiede, joka pyrkii luomaan kaikkiin aikoihin ulottuvaa kulttuurikuvaa suomalaisista ja koko Suomen suvusta, tarvitsee rikkaita aineksia. Kaikki se, mikä näiden kansojen elävässä elämässä tässä suhteessa vielä on todistusvoimaista, on viipymättä, tilaisuuden ja varojen mukaan, otettava talteen. Koko sanavarasto on koottava, eri kielten rakenne tarkastettava, kansanrunous ja sävelmät muistiin merkittävä, muinaisilta ajoilta periytyneet tavat, entisen yhteiskunnallisen järjestyksen rippeet, uskomukset ja mielikuvamaailman piiriin kuuluvat käsitykset ja luulot kerättävä. Yhdessä aineellisen kulttuurin todistuskappaleiden, niin kansatieteellisten kuin esihistoriallistenkin kanssa on tämä aineisto oleva pohjana, jolla tutkimus

turvallisesti voi ruveta luomaan uskottavaa kuvaa esi-isiemme kulttuurin kehityksestä. Tutkimustavan menetelmän selostaminen veisi meidät liian pitkälle. Riittääköön, kun sanomme, että jo yksi ainoa sana, joka esiyytään kahdessa sukukielessä, mitkä ovat kauimpana toisistaan, saattaa olla tärkeä todistuskappale ajalta, mikä kuuluu monien vuosituhansien taa. Samanlainen todistusvoima saattaa olla esihistoriallisella esineellä.

Mutta mikään kulttuuri ei ole eikä ole ollut täysin itsenäistä ja eristettyä. Suomalaistenkin sivistys on kaikkina aikoina ollut sekä antamassa että ottamassa — ehkä enemmän juuri ottamassa, jo siksi on siinä paljon sellaista, mikä on omiaan valaisemaan niin lännen kuin idänkin muinaisia kulttuureja. Tämä tekee sen, että tutkimuslaitoksemme on edellytykset muodostua omalla alallaan keskuslaitokseksi, jossa Länsi-Euroopan ja Aasiankin kulttuurien tutkijat voivat tehdä tärkeitä havaintoja. Ja meidän on syytä nimenomaan juuri tällä alalla vahvistaa kansainvälistä arvoasemaamme. Me voimme tehdä sen esim. siten, että yhdistämme tähän tutkimuslaitokseemme keskuskirjaston, joka sisältää koko tälle alalle kuuluvan maailmankirjallisuuden.

Laitoksessa on eri tieteenhaaroilla oleva omat osastonsa, edustajansa ja työnjohtajansa. Näiden jälkimäisten laatimain suunnitelman mukaan suoritetaan työ käyttämällä nuorempia tutkijavoimia apulaisina ja raaka-aineen järjestäjinä. Kaikkien tutkijain työntuloksia yhteensovittamalla pyritään niihin päämääriin, jotka jo näemme tulevaisuudessa silmiimme kangastavan.

Mutta älkäämme uskoko, että työmme milloinkaan tulee täysin valmiiksi. Elämän muodot ovat niin moninaisia ja jokainen katsoo asioita omalla henkilökohtaisella tavallaan.

TUTKIMUSLAITOS ON SAMALLA MUSEO

Tämmöinen suuri tutkimuslaitos, jonka iän toivomme lasketavan vuosisadoissa, muodostuu jo itsestään museoksi. Siltä tulee vaatia, että se tallettaa kaikki ne tiedot ja todistuskappaleet, jotka kertovat siinä suoritettujen töiden alkuunpanosta ja kehityksestä ja niiden tekijöistä itsestään. Mutta me toivomme sen sisältävän todistuskappaleita siitäkkin työstä, joka kansallisen kulttuurin kehityksen merkeissä tapahtuu myös laitoksen ulkopuolellakin. Esimerkkejä mainitaksemme sanotakoon, että laitosta varten nyt jo on varattu suurten mestariemme töitä: Akseli Gallen-Kallelan teosten luonnoksia ja Jean Sibeliuksen säveltuotteiden käsikirjoituksia. Museoon on myös valmistettava sijaa suurten kansallisten taiteilijaimme ja tutkijaimme kuville. Sen erinäisiin osiin on varattava seinäpintoja tulevien aikojen suurten maalarien freskoille. On tehtävä sellainen ennakkopäätös, että oikeus maalata fresko tähän taloon, on oleva suurin kunnianosoitus, minkä isänmaa voi aikalaiselleen taiteilijalle tarjota.

Laitoksen talo ei olisi oikeutettu kantamaan Kalevalatalon nimeä, ellei se myös sisältäisi osastoa, jota lähinnä voisimme sanoa Kalevalan museoksi. Sen määränä on ennenkaikkea oleva tehdä selkoa Kalevalan tutkimuksen historiasta, ja siinä on myöskin säilytettävä niitä esineitä, jotka ovat omiaan kuvastamaan sitä kulttuuripohjaa, miltä Kalevalan runot on koottu.

HUONEUSTOT TAITEELLISTA TYÖTÄ JA TAITEEN ESITYSTÄ VARTEN

Kalevalatalo suomalaisen kansanhengen Pantheonina on jo semmoisenaan muodostuva taideteokseksi. Jo sitä työtä varten, joka itsensä talon koristamiseksi vuosikymmenien ellei vuosisatain kuluessa suoritetaan, on rakennettava työpajoja kuvaamataiteilijoita varten. Ne ovat tervetulleita tyyssijojäille, jotka laitoksessa suoritettuna työn pohjalta aiheita hakien tahtovat samalla työskennellä tälle laitokselle ominaisessa ilmapiirissä.

Että säveltaiteemme on tässä talossa viihtyvä, on otaksuttavaa jo katsoen siihen runsaaseen sävelaineistoon, jonka sinne kootut kansansävelmät muodostavat. Samalla kun säveltäjillekin siinä on varattava kotipaikan oikeus, on rakennukseen yhdistettävä myös konserttisali, jonka erikoisalaksi on ajateltava kansallista musiikkia. Tässä olisi myös oikea paikka niiden suurten filmien esitykselle, joita vastaisuudessa Kalevalan ja muunkin kansantaruston pohjalla voimme varmasti olettaa aikaansaattavan.

SÄÄTÄJÄHALLI

Tutkimuslaitoksen toivotaan kohoavan pystyyn kaikkien suomalaisten yhteisin voimin, jotta ne kaikkina aikoina todella tuntisivat sen omaksensa. Siihen luodaan erityinen sali, n. s. Säätäjähalli, jonka tarkoituksena on kuvastaa siinä kansalaisten keskinäistä kilpailua, joksi tämän Suomen valta-

vimman kulttuurilaitoksen kannattamisen arvataan ajan mukaan kehittyvän. Jokaisen laitoksen aikaansaamista edistäneen kansalaisen nimi on löydettävä tästä hallista merkittynä paikkakuntansa lahjoittajain kirjaan, johon on varattava lehtiä vuosisadoiksi. Kaikkien niiden seutujen, jotka tahtovat olla mukana laitosta luomassa, on siinä saatava oma vähäinen osastonsa, missä niiden osuus yhteiseen työhön on nähtävänä. Kirjoituksia varten, joilla yksityiset henkilöt tai laitokset haluavat säätämisiään ikuistuttaa, on varattava seinäpintoja. Ja tähän saliin on vastaisuus myös kohottava muistomerkkejä sellaisille henkilöille, jotka huomattavalla tavalla ovat laitoksen aikaansaamista edistäneet tai sitä kannattaneet.

KALEVALATALO

Edellisestä on jo käynyt selville, että Kalevalatalo on suomalaisen ja koko Suomen suvun kulttuuritutkimuksen tyyssija sekä tätä tutkimustyötä, kalevalaista kulttuuria ja tältä pohjalta versonutta taidetta kuvastava museo ynnä vihdoin Suomen kansakunnan Pantheon, joka on oleva viimeinen lepousija tämän laitoksen hengessä työskennelleille kansakunnan ansiokkaimmille kansalaisille. Näin ollen tulee Kalevalatalon ikäänkuin symbolisoida Suomen kansaa ja luontoa. Rakennettuna kotoisesta graniitista tulee sen olla tyyliältään jyrkää ääri viivoiltaan levollinen ja arvokas sekä rakenteeltaan siten suomalaiseseen ilmastoon sovellettu, että sen säilyminen on taattu. Nimenomaan tästä syystä tulee kattojen olla korkeat ja jyrkkävierteiset ja seinien ilman ulkonevia osia ja koristeita.

Tässä nyt julkaistavia Kalevalatalon luonnoksia tehtäessä on myös tärkeänä periaatteena ollut tämän rakennuksen suunnitteleminen sellaiseksi, että sitä tarpeen mukaan voidaan laajentaa siten, että sen arkkitehtoninen asu siitä vain kehittyy. Suunnitelman mukaan tulisi ensin rakennettavaksi kaksi huoneustoa: kaakkoiskulmalle n. s. Bauhütte eli se työpaja, jossa kaikki yksityiskohtaiset piirrokset ja mallit tultaisiin tekemään, ja joka rakennustyön päätyttyä jäisi siksi museoksi, jonka tehtävänä olisi itse rakennushistorian esittäminen; luoteiskulmalle Kalevalaseuran ensimmäinen huoneusto, jonka tämä seura puolitoistavuotisen toimintansa jälkeen jo tarvitsee ja joka piirroksiin on merkittynä nimellä »Kalevalaseuran huoneusto». Tähän kuuluu paitsi kahden kerroksen läpi kohoavaa amfiteatraalista luentosalia, joka vasta tarpeen vaatiessa olisi rakennettava, myös huoneita kansliaa, kokouksia ja kokoelmia varten sekä asuntohuoneita. Tämän jälkeen olisivat vuorossa keskuspihan oikealle puolelle pystytettävä museorakennus, jota alussa voitaisiin käyttää myös karttuvan kirjaston säilytyspaikkana ja saman pihan vasemmalle puolelle rakennettava kahden kerroksen läpi kohoava säätjäähalli, joka saattaisi aluksi toimia myös isona kokous- ja juhlasalina.

Kokoelmien karttuessa olisi keskuspiha vihdoin eteläpuoleltakin pantava umpeen rakentamalla sinne lisää kokoelmahuoneita. Tutkimuslaitoksen laajetessa suurisuuntaiseksi alan tutkimuksen keskuspaikaksi ja samalla sen keskuskirjastoksi olisi rakennuksen länsipuolelle kohotettava varsinainen kirjastorakennus, jonka pohjakerroksessa sijaitsisivat palvelusväen asunnot ja toisessa kerroksessa tutkijakammiot. Tämän rakennuksen ulkopuolelle, pitkin terassia, sijoitettaisiin rivi huoneita tutkijain asunnoiksi. Koilliselle kulmalle tulisivat talouspiha ja talousrakennukset, ja sen ääreen iso konsertti- ja kokoussali, jonka alakerran muodostaisi ruokala.

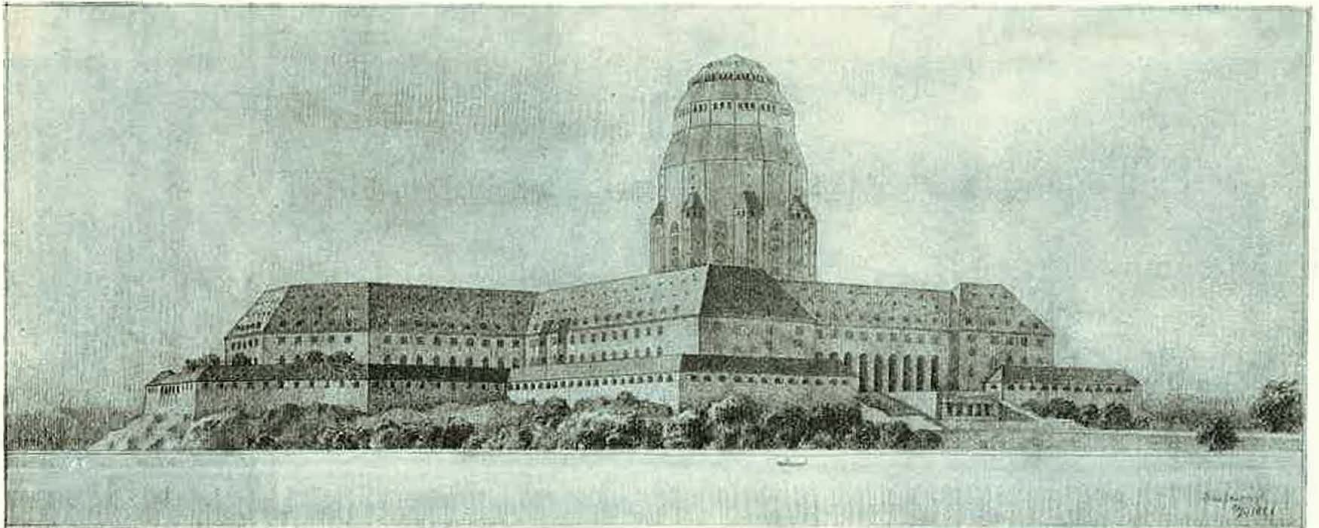
Rakennustyön viimeisenä ja vaativimpana osana olisi itse Pantheon 80 metriä korkeana tornina kohoava koko rakennusryhmän ylle. Sen juurella, syvässä kallion sisässä, sijaitsisi »tuonela», viimeistä lepoaan nauttivien suurmiestemme vaikeavat hautakomerot, ja sen holveja koristaisivat suurten mestarien freskot ja seinävieriä kuvapatsaat.

KALEVALATALON PAIKKA

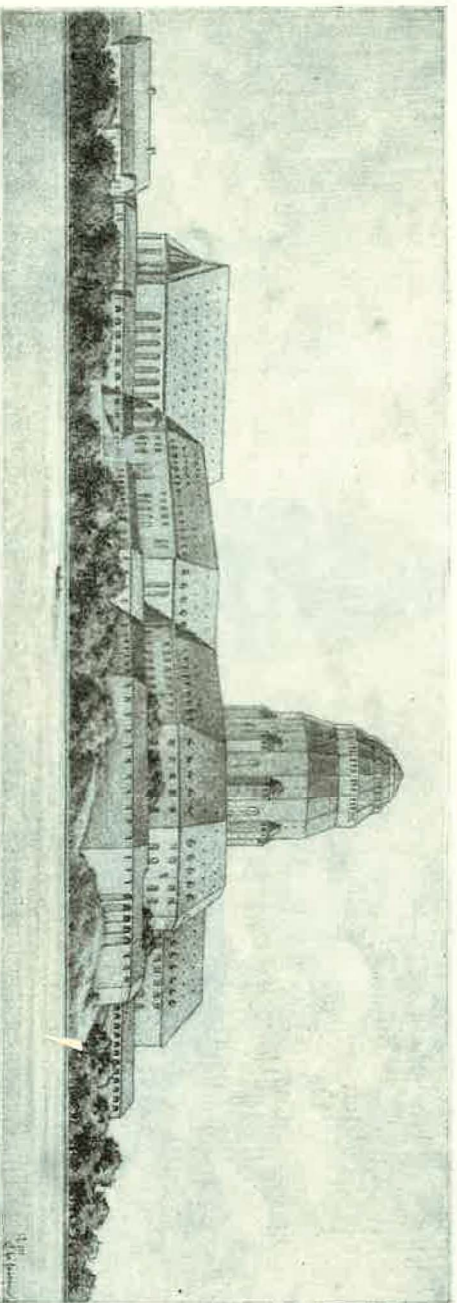
Tutkimuslaitoksena, joka tarvitsee toistaiseksi miltei yksinomaan pääkaupunkiin koottuja tutkimusaineiksia, tulee Kalevalatalon sijaita lähellä Helsinkiä, mutta kuitenkin siitä niin eristettynä, että tarpeellinen työrauha on turvattu. Se on asetettava kauniiseen ympäristöön, viihtyisään paikkaan, jossa tutkijat kesälläkin, tarvitsematta edemmäs matkustaa, saavat tilaisuuden nauttia Suomen lyhyen kesän tarjoamista suloista. Vihdoin on siltä paikalta, johon tämä laitos tulee, vaadittava, että se on omiaan korostamaan laitoksen monumentaalisuutta ja lähellä suurta valtavyölyä sijaitsevana ikäänkuin viestittämään maailmalle sitä työtä, jota sen suojassa suoritetaan.

Tällaisena tarkoitukseen sopivana paikkana on Osakeyhtiö Stenius lahjoittanut Kalevalaseuralle oheellisen kartan näyttämän luonnonihanan ja merireitin varrella sijaitsevan ranta-alueen Munkkiniemessä sillä edellytyksellä, että osa Kalevalatalosta määrätyn ajan kuluessa saadaan sinne rakennetuksi.

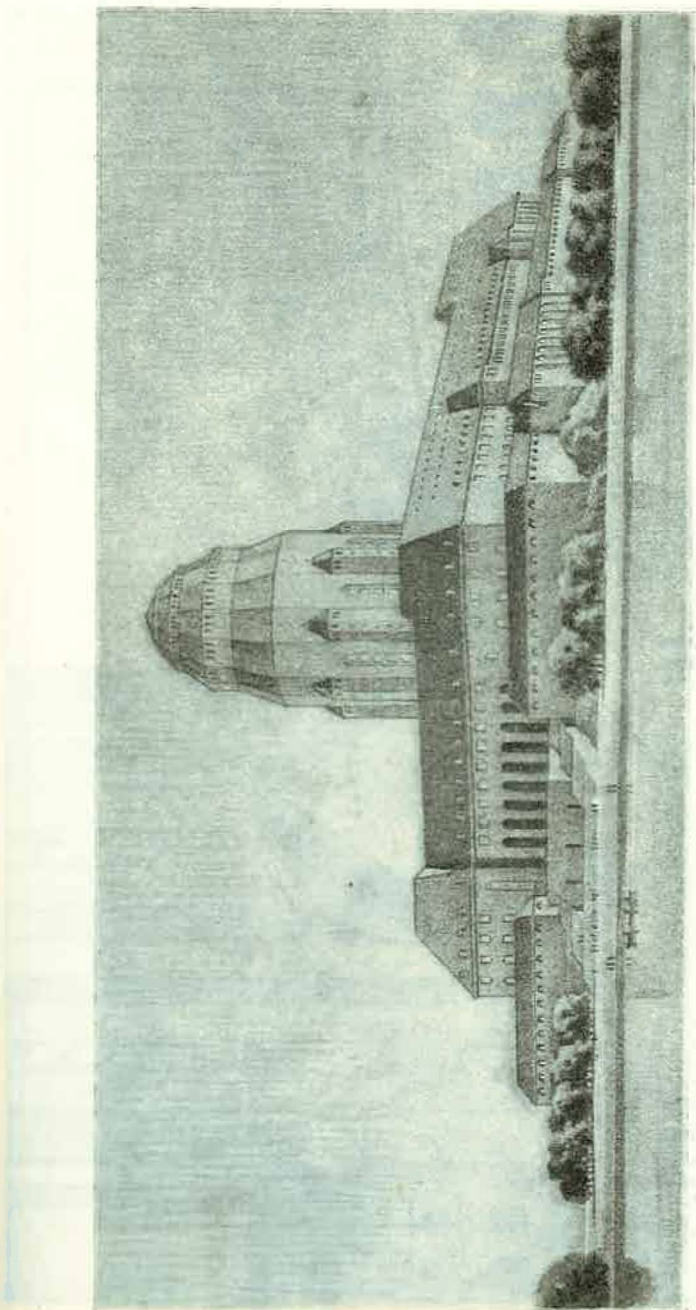
ROYAL LIBRARY

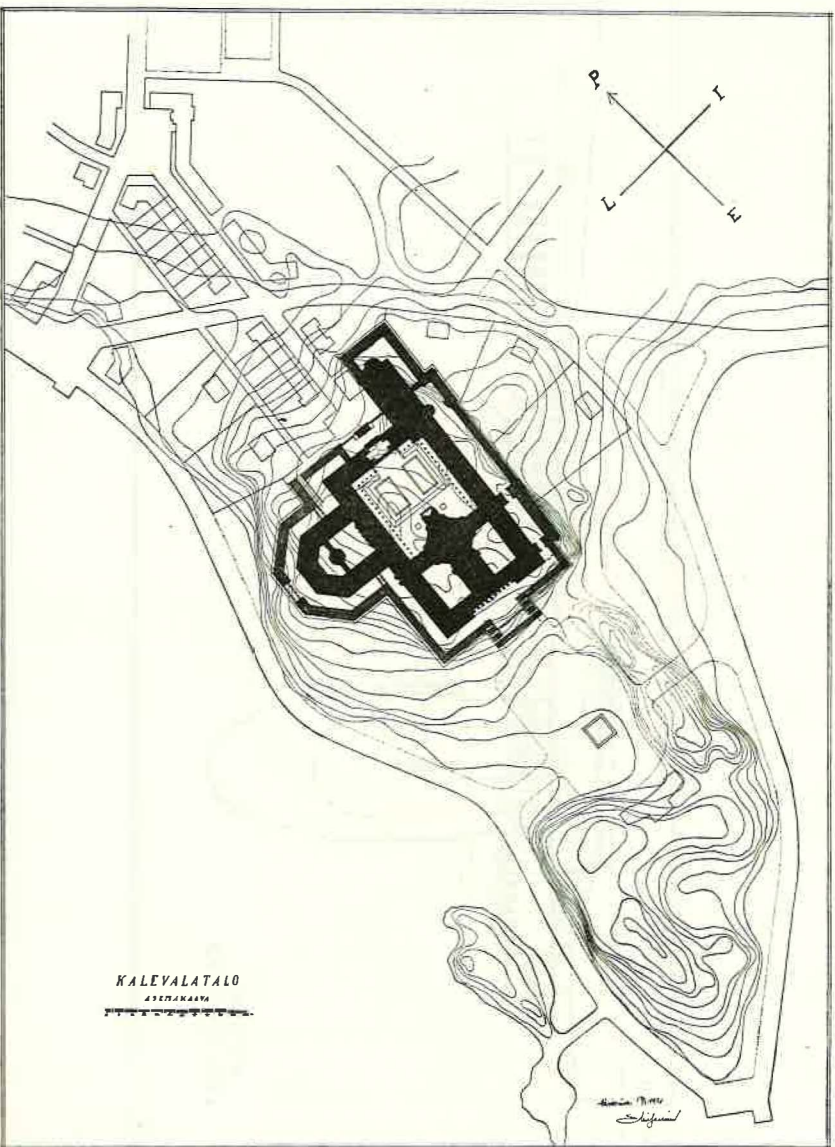
Kalevalatalo lounaispuolelta.

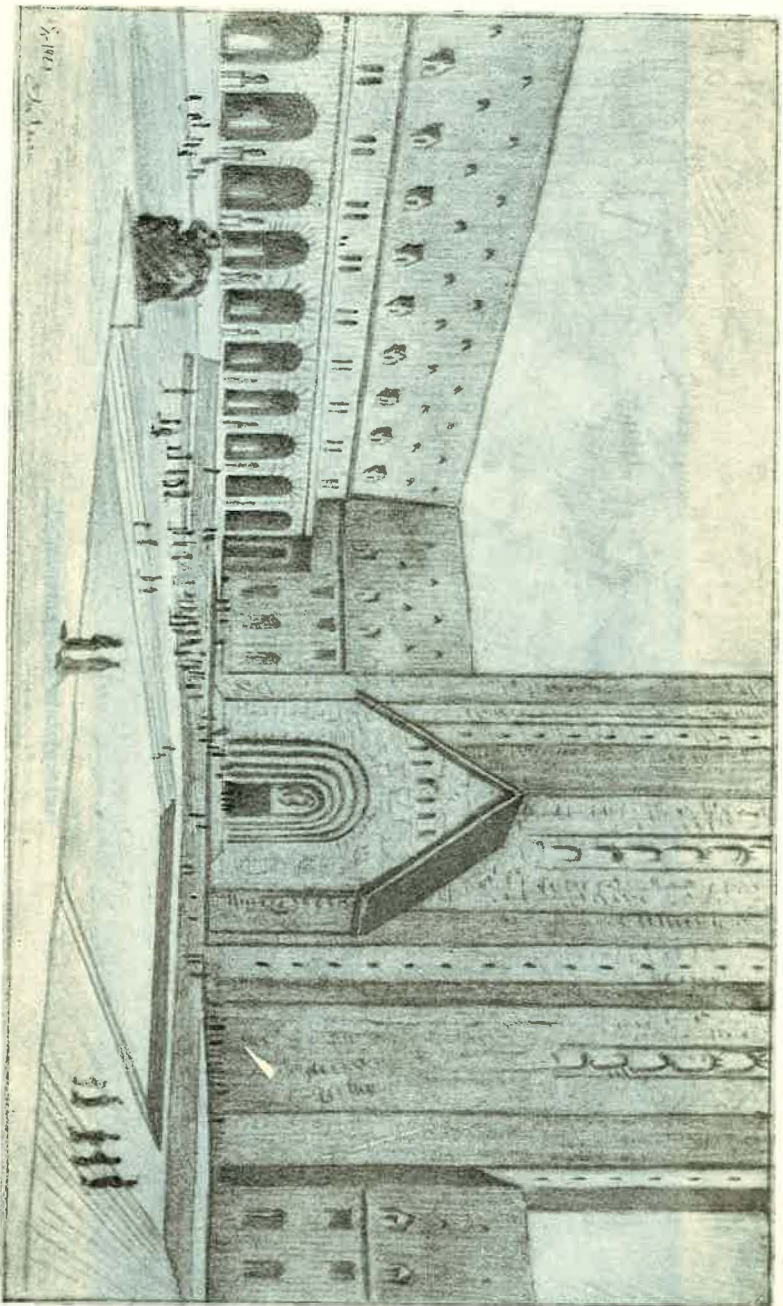
Kalevalatalo luoteispuolelta.

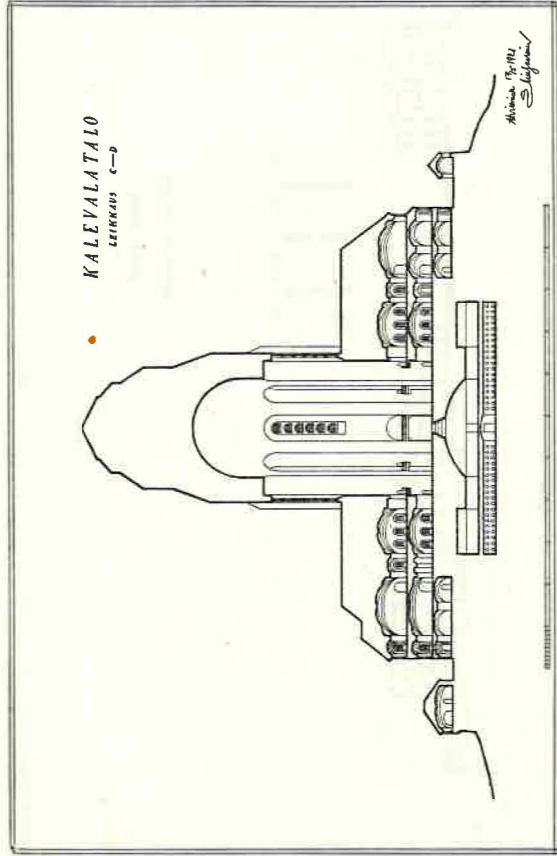
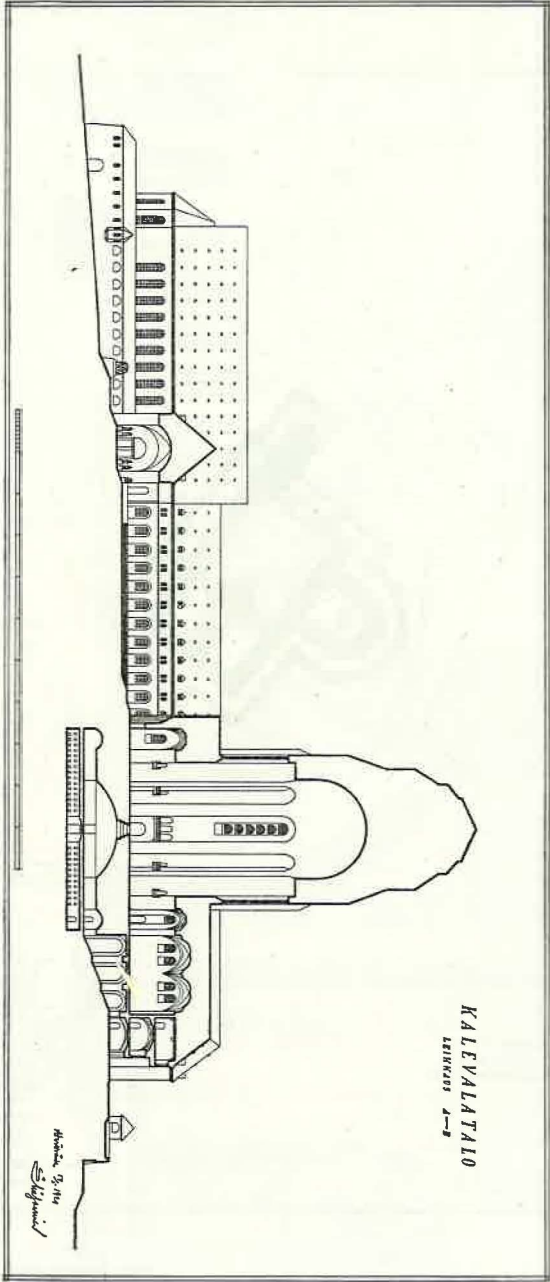
Kalevalatalo kaakkoispuolelta.

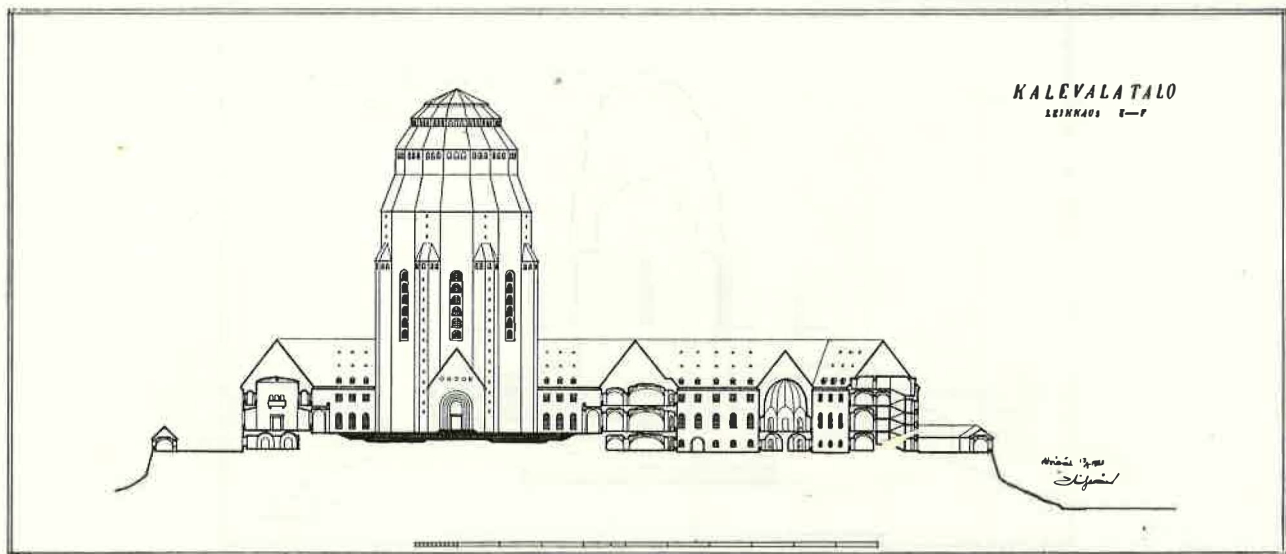
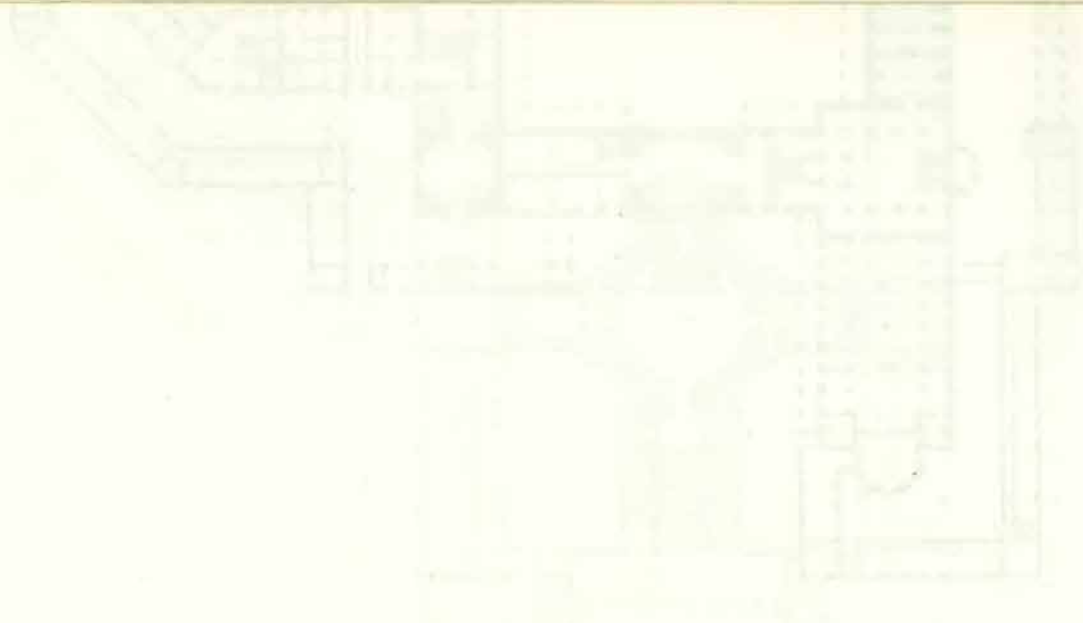

KALEVALATALO
ASENKAARIT

Kalevalatalon pihha.

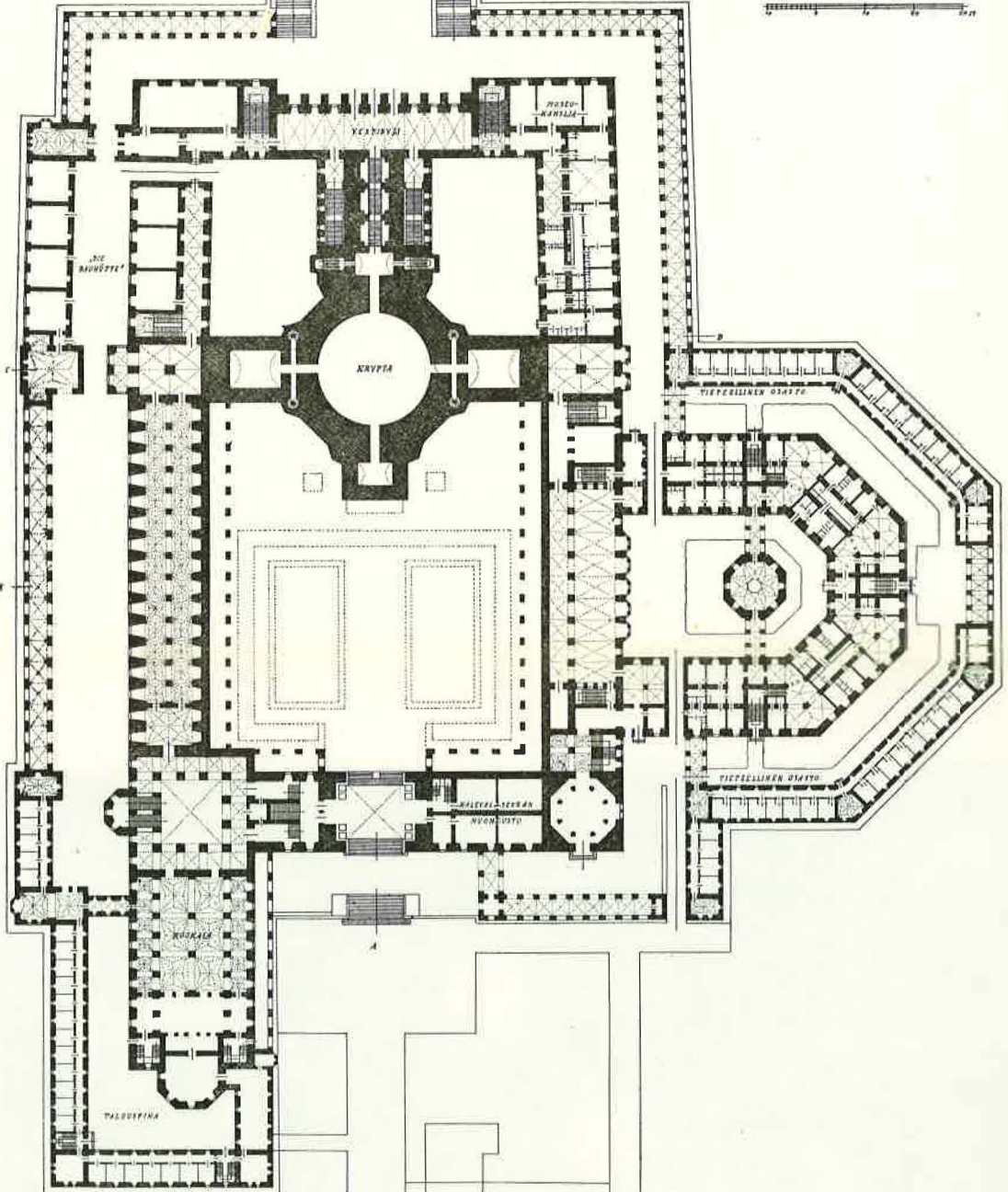
KALEVALATALO
SUUNNITUS E-F

Arkkitehti: J. J. Sillanpää
Suunniteltu: 1908

KALEVALATALO

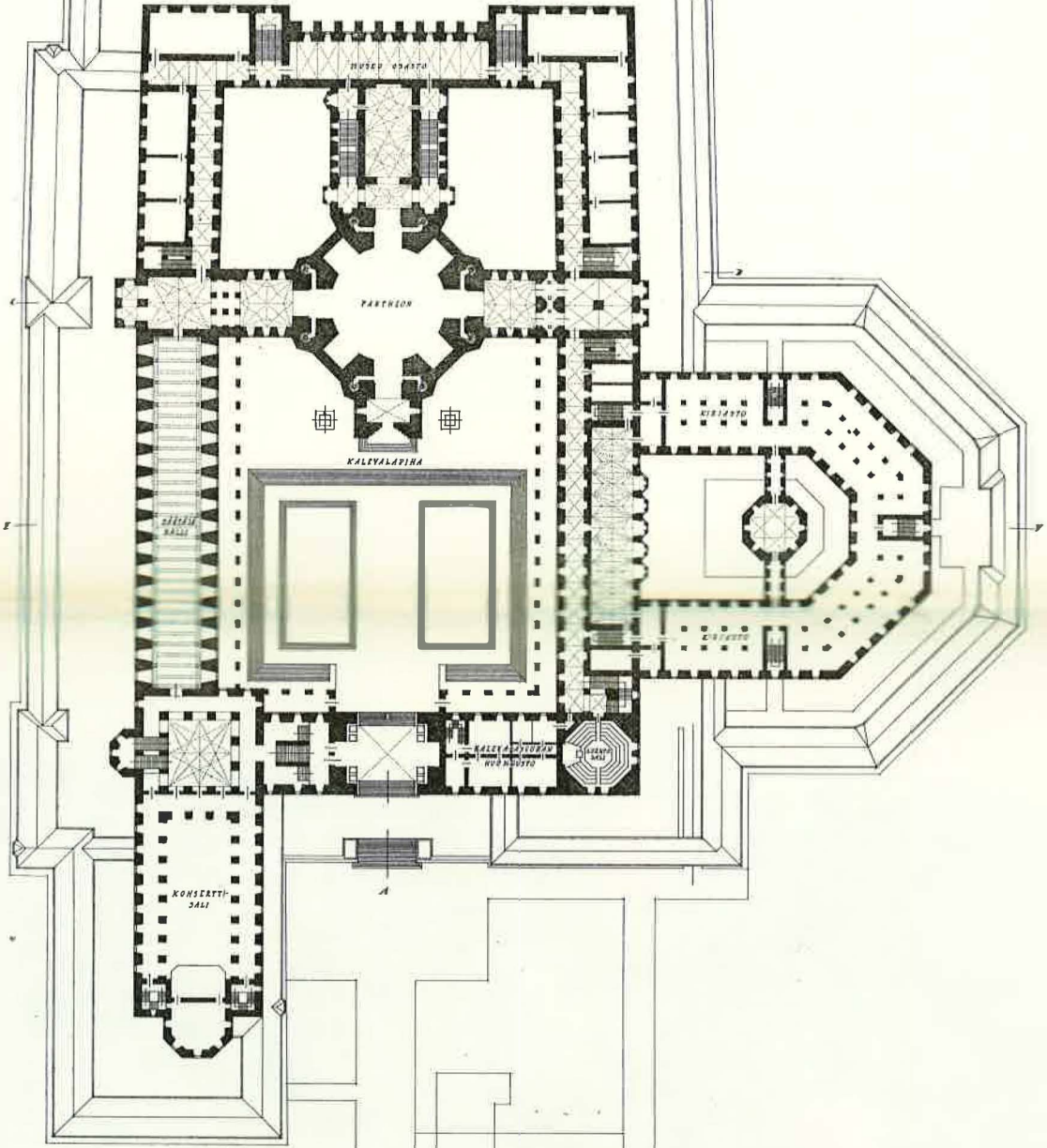
PORJANENRINNOS

MITTAKAAVA 1:100

4.10.1900
S. J. J. J.

KALEVALATALO
ENSIMÄINEN KERROS
MITTAKAAYA 1:1000

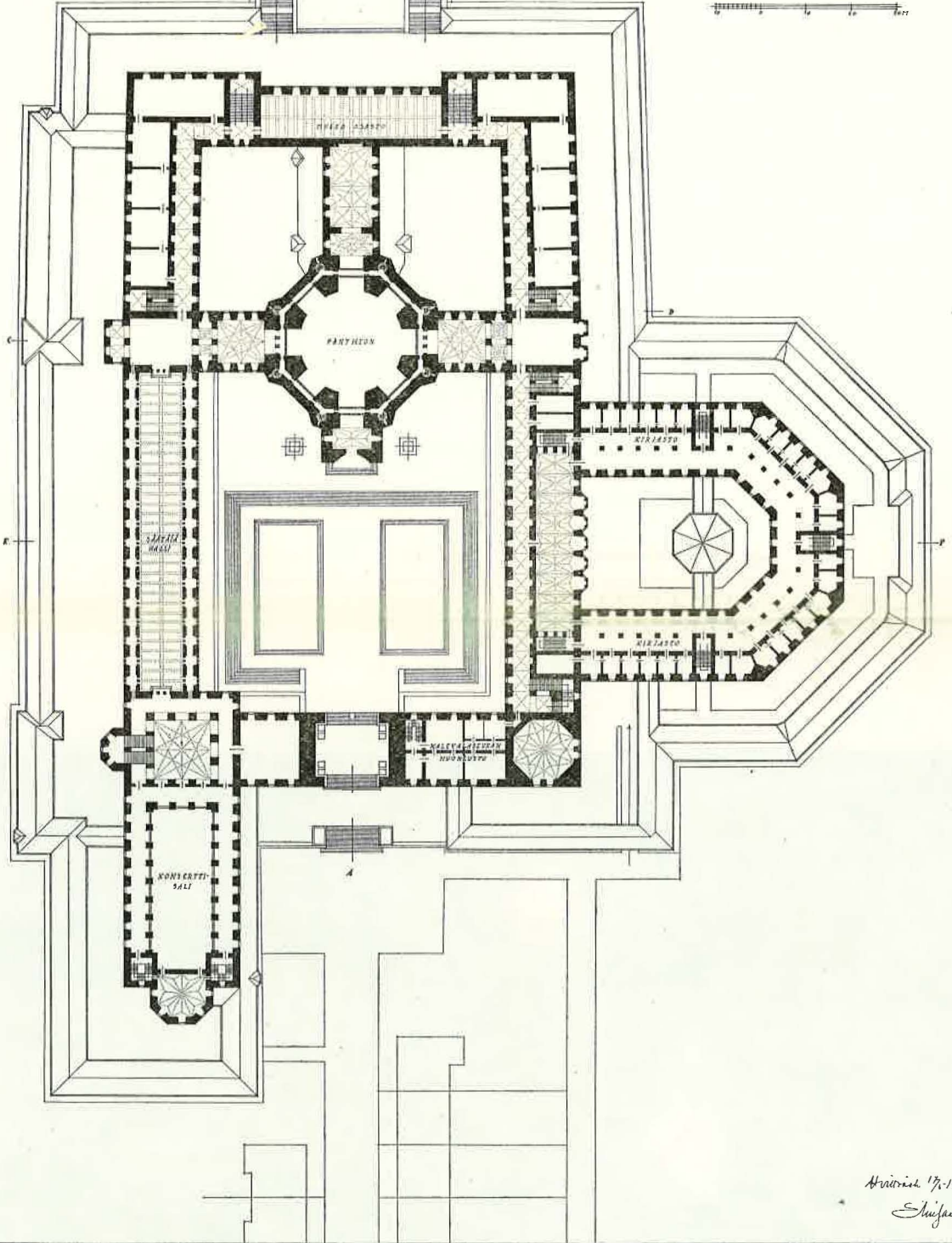

Hänönen 13. 1921
Stojanin

KALEVALATALO

TOINEN KERROS

MITTAKAAVA 1:500

Arvostus 17.11.1911
Stufo